



- 2. TÁJÉKOZTATÓ KIADVÁNY

A Fájdalommal Kapcsolatos Oktatás Jelenlegi Helyzete és Gyakorlati Kihívásai

A fájdalom kezelésének oktatását továbbra is alacsony prioritásként kezelik az egészségügyi szakellátók képzésének kurrikulumaiban, annak ellenére, hogy több évtizedes kutatások dokumentálják világszerte annak hiányosságait. A 2016-os A Betegség Globális Terhe Tanulmány (Global Burden of Disease Study) kimutatta, hogy a tartósan fennálló fájdalom az egyik vezető és egyre nagyobb teret hódító oka a megbetegedésnek és rokkantságnak világszerte [9]. A fájdalom az egyik leggyakoribb kiváltó oka annak, hogy a betegek egészségügyi szakemberhez fordulnak, ezért a hallgatóinknak muszáj rendelkezniük a szükséges tudással és készségekkel ahhoz, hogy kompetensek legyenek [3,4,10].

Kihívások

Jól validált felmérések alapján az egészségügyi szakemberek preklinikai képzése a fájdalom ellátása terén messze alulmúlja a javasolt standardokat az erőforrásokban gazdag országokban (2,7,8,12). Az erőforrásokban szegény országokban a fájdalom oktatásának helyzete ismeretlen, azonban a fájdalom ellátása tekintetében nyilvánvaló hiányosságok rettenetes állapotot sejtetnek, ami még több erőfeszítést igényel [6]. A számos kifejlesztett és ingyenesen hozzáférhető tanulmányi forrás ellenére a fájdalmat érintő tartalmak beépülése a pályakezdés előtt állók képzési programjába kínkeservesen lassú. Egészen mostanáig a legtöbb egészségügyi szakember a fájdalom ellátását csupán egy „nem hivatalos kurrikulum” révén tanulta a klinikumban, mely állandósította a stigmatizáció kultúráját és az inadekvát fájdalomkezelési praktikákat.

Számos egészségügyi szakember felkészületlennek érzi magát a komplex fájdalomproblémák kezelésére, különösen azokra az esetekre vonatkozóan, amelyek átfogó kezelést igényelnek (11). Kritikus



© Copyright 2018. Nemzetközi Fájdalomtársaság (IASP). Minden jog fenntartva.

Az IASP azzal a céllal hoz össze tudósokat, klinikusokat, egészségügyi ellátókat és törvényhozókat, hogy világszerte előmozdítsa és támogassa a fájdalommal kapcsolatos kutatásokat, és a hatékonyabb fájdalomkezelés érdekében átültesse a megszerzett tudást a klinikai gyakorlatba.

szemlélettel fogalmazva, a legtöbb egészségügyi szakma vonatkozásában a fájdalom ellátására vonatkozó kompetencia szummatív felmérése jelenleg nem szükséges ahhoz, hogy a végzettséget valaki megszerezhesse (13).

A fájdalom biztonságos, gyakorlott és együtt érző ellátása nem valósulhat meg anélkül, hogy az egészségügyi szakembereket ne képezzük ez irányba. Éppen ezért két kérdést kell feltennünk: mik azok az akadályok, amelyek meggátolják a fájdalommal kapcsolatos tudományos tartalmak integrálását az egészségtudományok oktatási kurrikulumaiba, különösen a graduális képzés szintjén (a végzettség megszerzése előtt) és milyen források állnak rendelkezésre?

Források és Stratégiák

Nem pontosan értjük azokat a kihívásokat, amelyek jelenleg meggátolják a fájdalommal kapcsolatos oktatási anyagok és kompetenciák átvételét és alkalmazását, de a végzettség megszerzéséhez szükséges kompetenciastandardok hiánya mindenképp egy tényezője ennek [11]. A szakmai bizonyítvány megszerzéséhez szükséges feltételek és a fájdalom oktatása terén szükséges változtatások jelentős elmaradásban vannak a fejlett szabályozási standardokhoz képest [1]. A tantermi előadások és a klinikai gyakorlati órák oktatási kihívásai továbbra is akadályozó tényezők. Ilyen kihívás például, hogy a kurrikulum modellek és elsődleges célkitűzések érintőlegesen sem foglalkoznak a fájdalommal, az oktatói gárda kvalifikáltsága nem megfelelő és kétségei vannak a fájdalom oktatását illetően, valamint a szakmák közti tanulás lehetőségei hol adóttak, hol nem [11].

Fishman és Young javaslata szerint az olyan szervezetekre kell összpontosítani, amelyek befolyásuk révén elvárást támaszthatnak arra, hogy az egészségtudományi kurrikulumokba bekerüljenek a fájdalommal kapcsolatos tartalmak [3]. A Nemzetközi Év keretében kiadott „Prospektus a Fájdalom Professzionális Oktatásának Előmozdításáért” alkalmas lehet arra, hogy elinduljon egy párbeszéd a érdekelt felek és a megfelelő szakhatóság között. A dokumentum olyan stratégiákat tartalmaz, melyek segíthetnek a szabályozási és engedélyeztetési testületeknek és akkreditációs szervezeteknek megérteni a fájdalommal kapcsolatos alapvető ismeretek és kompetenciamérések egészségtudományi tantervekbe való beépítésének fontosságát. A kórházi akkreditációs standardok, mint például Az Egyesült Bizottság (The Joint Commission) Fájdalomra Vonatkozó Standardjai (Pain Standards) olyan erős üzenetet tartalmaznak, miszerint az ellátókat muszáj edukálni a fájdalommal kapcsolatosan [1]. Vélhetőleg annak lenne a legnagyobb hatása a fájdalom oktatására és a klinikai gyakorlatra, ha rá tudnánk venni a szakmai testületeket, hogy beépítsék illetve emeljék a szakmába frissen kilépők diplomájának megszerzéséhez és későbbiekben a működési engedély megtartásához elvárt fájdalommal kapcsolatos kompetenciákat [13].

- A tantervi források, mint a lenti példák is, rendelkezésre állnak annak érdekében, hogy segítsenek megváltoztatni az olyan hagyományos oktatási modelleket, melyek a fájdalomra mint tünetre tekintenek elsősorban. A nociceptív feldolgozó rendszer számtalan módon befolyásolja a klinikai ellátást és az emberi tapasztalást, messzemenőig meghaladva a jelentőségét az érzőidegrendszer bármely alrendszerének.



© Copyright 2018. Nemzetközi Fájdalomtársaság (IASP). Minden jog fenntartva.

Az IASP azzal a céllal hoz össze tudósokat, klinikusokat, egészségügyi ellátókat és törvényhozókat, hogy világszerte előmozdítsa és támogassa a fájdalommal kapcsolatos kutatásokat, és a hatékonyabb fájdalomkezelés érdekében átültesse a megszerzett tudást a klinikai gyakorlatba.

- Kidolgozásra és kipróbálásra kerültek a fájdalommal kapcsolatos alapvető kompetenciák és tantervek, melyeket akár kiindulási alapként lehet használni a különböző egészség tudományi szakmai tantervek számára.
- A kurrikulumok feltérképezése magába foglalja azt a folyamatot, melynek során átvizsgálják egy adott tanterv tartalmát, annak érdekében, hogy azonosítsák azokat a fájdalommal kapcsolatos tartalmakat, amelyeket az adott oktatói kar már eleve is érintett, s ezáltal feltárják a hiányosságokat, redundanciákat és inkoherenciákat. Ezek az adatok segíthetnek az ügyünk jelentőségének kihangsúlyozásában. Példának okáért, az állatorvosi kurrikulumokkal való összehasonlítás alapján felmerült kérdés, hogy vajon hogyan lehetséges az, hogy a háziállatok olyan orvoskollégáktól kapnak ellátást, akik a fájdalom ellátása tekintetében jobban képzettek humán ellátást nyújtó kollégáiknál [13].
- Noha az egyetemi oktatók önmagukat nem érezték kompetensnek a fájdalommal kapcsolatos tartalmak oktatására, őket úgy jellemzik, mint „az összes oktatási intézmény végső forrásai” és mint „a tudás átadásának ügynökei és szerepmoделlek” [4]. A fájdalom oktatásának fejlődéséhez elengedhetetlen a szakmai konferenciákon való részvétel, az aktív részvétel, a toborzás és az együttműködés annak érdekében, hogy a fájdalommal kapcsolatos tartalmakat mint egy alkotóelem integráljuk más témakörökbe, úgymint az anyagcsere zavarok vagy szív- és érrendszeri betegségek.
- Az akadémiai és klinikai szférákban a kollégák közötti mentori kapcsolatok kialakításának támogatása elősegíti a fájdalom egyfajta közös megértését és a hallgatók számára kiváló gyakorlati modellt biztosít. A fájdalom ellátásának és oktatásának fejlesztése tekintetében motivált helyi élharcosok megtalálása és a velük való közös munka biztosíthatja, hogy az erőfeszítéseknek pozitív eredményei legyenek.
- Az „érdekeltemoделlek” segíthetnek a kulcsfigurák azonosításában, a célból, hogy kidolgozhatunk olyan stratégiákat, melyek segítségével elnyerhetjük a támogatásukat. A megfontolásra érdemes érdekelt felek közé tartoznak a dékánok, a tanterv koordinátorok, a könyvtárosok, a fájdalom szakértők, az oktatástervezési szakemberek, a klinikusok és a betegek.
- A fájdalom hatékony kezelése kollaboratív megközelítési módokat igényel, amelyek meghaladják bármely szakma szakértelmét önmagában, éppen ezért fontos a szakmák közti csoportos tanulás lehetőségeinek megteremtése. Fontos, hogy a hallgatók megértsék a társszakmák szaktudását, akár közös, akár egyedi tudásról van szó; ez elengedhetetlen a fájdalom szakmák közti kollaborációt és több szakma tudását igénybe vevő ellátásához.

Forráspéldák

A. A Fájdalom Oktatásának Szakmaközi Tanterve és a Fájdalommal Kapcsolatos Legfontosabb Kompetenciák

- Nemzetközi Fájdalomtársaság (2017). [IASP Kurrikulumok](#).
- Fishman S, Young H, Arwood E, Chou R, Herr K, Murinson [Hogans] B, Watt-Watson J, Carr D, Gordon D, Stevens B, Bakerjian D, Ballantyne J, Courtenay M, Djukic M, Koebner I, Mongoven J,



© Copyright 2018. Nemzetközi Fájdalomtársaság (IASP). Minden jog fenntartva.

Az IASP azzal a céllal hoz össze tudósokat, klinikusokat, egészségügyi ellátókat és törvényhozókat, hogy világszerte előmozdítsa és támogassa a fájdalommal kapcsolatos kutatásokat, és a hatékonyabb fájdalomkezelés érdekében átültesse a megszerzett tudást a klinikai gyakorlatba.

Paice J, Prasad R, Singh N, Sluka K, Marie B, Strassels S. (2013). Core Competencies for Pain Management: Results of an Interprofessional Consensus Summit. *Pain Med* 14, 971-981.

B. A szabályozási és engedélyeztetési testületek és akkreditációs szervek bátorításának stratégiái

- Prospektus a Fájdalom Professzionális Oktatásának Előmozdításáért

C. Az érdekelt felek azonosításának és a változtatáshoz szükséges kapacitás kiépítésének stratégiái

- A közösségi és rendszerszintű változásokhoz szükséges kapacitásépítés egy gyakorlati modelljére példa

D. A fájdalomoktatás és a mentorálás fejlesztése a SMART célkitűzések módszereinek alkalmazásával a változás elősegítéséhez*

A következő 3 hónapban	Találkozz legalább 10 percre az egyik olyan személlyel az intézményedben, aki az oktatásért felelős, s szerezz ismereteket a prioritásaikról.
	Tölts egy órát olyan kollégákkal, akik oktatnak az intézményedben és vitasd meg velük a fájdalommal kapcsolatos tartalmak integrálásának lehetőségeit a saját intézményi viszonyokon belül.
	Lépj kapcsolatba egy kollégával annak érdekében, hogy megtervezzetek egy intézmények közti oktatási kollaborációt vagy ajánl fel a lehetőségeket a fájdalommal kapcsolatos hasonló témák közös oktatását illetően.
A következő 6 hónapban	Vegyél részt egy egészségzakmai oktatási konferencián annak érdekében, hogy elsajátítsd a fájdalom oktatásához hasznos oktatási innovációk nyelvezetét. Az ülést követően építs egy új oktatási szövetséget azzal a felvetéssel, hogy a fájdalom oktatása lehetőséget ad arra, hogy a professzionalizmus átadható készségeit oktassuk, úgymint a közös döntéshozatal, a betegközpontú kommunikációs készségek, krónikus betegségmodellek, valamint a biztonságos gyógyszerfelírás.
	Ajánld fel, hogy egy órán át oktatsz olyan témában, amelyet mások talán megterhelőnek tartanak ugyanakkor a fájdalomellátás szempontjából jelentős üzenetei vannak, mint például a krónikus medencei fájdalom vagy a nem szív eredetű mellkasi fájdalom.
	Találj egy olyan kollégát, aki egy rokon területen oktat, s vedd fel vele a kapcsolatot, hogy közösen ötleteljetez annak a kreatív megvalósítási lehetőségein, hogy hogyan lehetne a fájdalmat vita tárgyává tenni, és vitass meg vele olyan rokon modulokat, amelyeket mások már sikerrel tanítottak.
A következő évben	Találj két olyan hasznos forrást, amelyben az oktatás (pl. szimuláció, tanításra alkalmas idő) és a megszerzett ismeretek felmérésének (pl. formatív értékelés, szkript konkordancia, fájdalommal kapcsolatos

	kompetenciák) új módszereiről tanulhatsz, s oszd meg ezeket három másik kollégával.
	Olvasd el a fájdalom oktatásával kapcsolatos ajánlásokat és standardokat, s reagálj rájuk: IASP, Joint Commission, WHO és egyéb; írd egy rövid cikket az intézményi média számára, tweetelj vagy adj egy média interjút.
	Mentorálj két embert a fájdalom oktatására és keress magadnak is egy mentort, aki nálad több tapasztalattal rendelkezik a fájdalom ellátása és az oktatás területén.
	Alkalmazd sokdimenziós kiértékelési módszereket az eredmények vizsgálatához, s ítéld meg, hogy sikerrel jártak-e erőfeszítéseid vagy változtatni szükséges-e egy adott oktatási intervención.

* *Watt-Watson J, Murinson [Hogans] B. Current challenges in pain education. Pain Management 2013; 3(5): 351-57. alapján.*

IRODALOMJEGYZÉK

1. Baker DW. The Joint Commission's Pain Standards: Origins and Evolution. Oakbrook Terrace, IL: The Joint Commission; 2017.
2. Briggs EV, Carr EC, Whittaker MS. Survey of undergraduate pain curricula for healthcare professionals in the United Kingdom. *Eur J Pain* 2011;15:789-95.
3. Fishman S, Young H. Driving needed change in pain education. *Pain Medicine* 2016;17:1790-1792.
4. Frenk J, Chen L, Bhutta Z, et al. Health professionals for a new century: Transforming education to strengthen health systems in an interdependent world. *Lancet* 2010;376(9756): 1923-5.
5. Hogans (Murinson) B. Demanding competence. *Pain Medicine* 2017;18(10):1831-1833.
6. Kopf A and Patel N. Guide to Pain Management in Low-Resource Settings. IASP ebooks, 2010. Available at: http://ebooks.iasp-pain.org/guide_to_pain_management_in_low_resource_settings. Accessed Decemer 21, 2017.
7. Leegaard M, Valeberg BT, JHaugstad GK, Utne I. Survey of pain curricula for healthcare professionals in Norway. *Nurs Sci* 2014;34:42–5.
8. Mezei L, Murinson [Hogans] BB. Pain education in North American Medical Schools. *J Pain* 2011;12:1199-208.
9. Rice A, Smith B, Blyth F. Pain and the global burden of disease. *Pain* 2016;157(4): 791-796.
10. Watt-Watson J, Siddall PJ. Improving pain practices through competencies. *Pain Medicine* 2013;14:966-7.
11. Watt-Watson J, Murinson [Hogans] B. Current challenges in pain education. *Pain Management* 2013; 3(5): 351-57.
12. Watt-Watson J., McGillion M, Hunter J, Choiniere M, Clark AJ, Dewar A, Johnston C, Lynch M, Morley-Forster P, Moulin D, Thie D, von Baeyer CL, Webber K. A survey of pre-licensure pain curricula in health science faculties in Canadian universities. *Pain Research & Management* 2009;14(6): 439-444.
13. Watt-Watson J, Peter E, Clark AJ, Dewar A, Hadjistavropoulos T, Morley-Forster P, O'Leary C, Raman-Wilms L, Unruh A, Webber K, Campbell-Yeo M. The ethics of Canadian entry-to- practice pain competencies: how are we doing? *Pain Research & Management* 2013;18(1): 25-33.

SZERZŐK

Judy Watt-Watson, RN, MSc, PhD

Emeritus Professzor

Lawrence S. Bloomberg Ápolástudományi Egyetem (Lawrence S. Bloomberg Faculty of Nursing)

Főmunkatárs, Massey Főiskola

Torontoi Egyetem

Toronto, Ontario, Kanada



© Copyright 2018. Nemzetközi Fájdalomtársaság (IASP). Minden jog fenntartva.

Az IASP azzal a céllal hoz össze tudósokat, klinikusokat, egészségügyi ellátókat és törvényhozókat, hogy világszerte előmozdítsa és támogassa a fájdalommal kapcsolatos kutatásokat, és a hatékonyabb fájdalomkezelés érdekében átültesse a megszerzett tudást a klinikai gyakorlatba.

Beth B. Hogans, M.S. (Biomath), M.D., PhD
Egyetemi docens, A Fájdalom Oktatásért Felelős Igazgató
Johns Hopkins Egyetem, Orvostudományi Kar
Igazgató, NIH Kiválósági Központ a Fájdalom Oktatásában (Center of Excellence in Pain Education)
Johns Hopkins Egyetem
Baltimore, Maryland, Amerikai Egyesült Államok

LEKTOROK

Kate Seers, BSc (Hons), PhD, DSc
Egészségtudományi Kutatások Professzora
Warwick Ápolástudományi Kutatások (Research in Nursing)
Egészségtudományok Osztálya (Division of Health Sciences), Warwick Egyetem, Orvostudományi Kar,
Warwick Egyetem, Coventry
Coventry, Egyesült Királyság

Robert N. Jamison, PhD
Egyetemi tanár, Aneszteziológiai és Pszichiátriai Osztályok
Brigham and Women's Hospital
Harvard Egyetem, Orvostudományi Kar, Fájdalomkezelési Központ (Pain Management Center)
Chestnut Hill, Massachusetts, Amerikai Egyesült Államok

A Nemzetközi Fájdalomtársaságról (IASP)[®]

Az IASP a vezető szakmai fórum a fájdalommal kapcsolatos tudomány, orvosi gyakorlat és oktatás tekintetében. [A tagság lehetősége minden olyan szakember számára nyitva áll](#), aki a fájdalom kutatásával, diagnosztikájával vagy kezelésével foglalkozik. Az IASP tagjainak száma meghaladja a 7000 főt, akik 133 ország, 90 nemzeti szervezet és 20 speciális érdekcsoport képviselői.

Csatlakozzon kollégáihoz a 17. Fájdalom Világkongresszuson, 2018. szeptember 12-16-án, a Massachusetts állambeli Bostonban, az Egyesült Államokban.

A Nemzetközi Év a Fájdalom Kiváló Oktatásáért program keretében az IASP egy 9 Tájékoztató Kiadványból álló sorozatot adott ki, amely fájdalom oktatásával kapcsolatos különböző témakörökkel foglalkozik. A dokumentumok számos különböző nyelvre lettek lefordítva és ingyenesen letölthetők. További információért látogassa meg a www.iasp-pain.org/globalyear weboldalt.

FORDÍTOTTA:



© Copyright 2018. Nemzetközi Fájdalomtársaság (IASP). Minden jog fenntartva.

Az IASP azzal a céllal hoz össze tudósokat, klinikusokat, egészségügyi ellátókat és törvényhozókat, hogy világszerte előmozdítsa és támogassa a fájdalommal kapcsolatos kutatásokat, és a hatékonyabb fájdalomkezelés érdekében átültesse a megszerzett tudást a klinikai gyakorlatba.

Dr. Szalárdy Levente



© Copyright 2018. Nemzetközi Fájdalomtársaság (IASP). Minden jog fenntartva.

Az IASP azzal a céllal hoz össze tudósokat, klinikusokat, egészségügyi ellátókat és törvényhozókat, hogy világszerte előmozdítsa és támogassa a fájdalommal kapcsolatos kutatásokat, és a hatékonyabb fájdalomkezelés érdekében átültesse a megszerzett tudást a klinikai gyakorlatba.